

SKLEP KOMISIJE

z dne 20. decembra 2012

o odobritvi Španiji, da za romunske delavce podaljša začasno odložitev uporabe členov 1 do 6 Uredbe (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o prostem gibanju delavcev v Uniji

(2012/831/EU)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Akta o pogojih pristopa Republike Bolgarije in Romunije in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija ⁽¹⁾, ter zlasti člena 23 in drugega pododstavka odstavka 7 dela 1 Priloge VII, „Prosto gibanje oseb“, k Aktu,

ob upoštevanju prošnje Španije z dne 13. decembra 2012,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Španija je od 1. januarja 2009 v celoti izvajala člene 1 do 6 Uredbe Sveta (EGS) št. 1612/68 z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti ⁽²⁾ za romunske državljane, 22. julija 2011 pa je zaradi resnih motenj na svojem trgu dela v skladu s tretjim pododstavkom odstavka 7 dela 1 Priloge VII k Aktu o pogojih pristopa Republike Bolgarije in Romunije in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija (v nadaljnjem besedilu: Akt o pristopu iz leta 2005), Komisijo obvestila, da se je navedenega dne odločila ponovno uvesti omejitve dostopa do trga dela za romunske delavce. Uredba (EGS) št. 1612/68 je bila kodificirana, nadomestila pa jo je Uredba (EU) št. 492/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji ⁽³⁾, ki je začela veljati 16. junija 2011.

(2) V odgovor na prošnjo Španije za popolno odložitev uporabe členov 1 do 6 Uredbe (EU) št. 492/2011 za romunske delavce na ozemlju Španije v vseh sektorjih, ki jo je Španija 28. julija 2011 poslala Komisiji v skladu z drugim pododstavkom odstavka 7 dela 1 Priloge VII k Aktu o pristopu iz leta 2005, je Komisija s Sklepom 2011/503/EU ⁽⁴⁾ Španiji odobrila, da pod določenimi pogoji omeji prosti dostop romunskih delavcev na španski trg dela do 31. decembra 2012. Ta sklep je začel veljati 12. avgusta 2011.

(3) Španija je v dopisu z dne 13. decembra 2012 Komisijo zaprosila za podaljšanje odložitve uporabe členov 1 do 6 Uredbe (EU) št. 492/2011 za romunske delavce do 31. decembra 2013.

(4) Španija svojo prošnjo utemeljuje s tem, da oba razloga, na katerih temelji Sklep 2011/503/EU, še vedno veljata: resne motnje na španskem trgu dela, ki vplivajo na vse regije in sektorje, ter položaj romunskih državljanov, ki živijo v Španiji, na trgu dela in nevarnost, da bi neomejen pritok romunskih delavcev povečal pritisk na španski trg dela.

(5) Španija navaja statistične dokaze, da se je položaj gospodarstva in trga dela od sredine leta 2011 še poslabšal in povzročil rekordne stopnje brezposelnosti in brezposelnosti mladih ter da gospodarske napovedi kažejo, da se bo BDP v letih 2012 in 2013 skrčil, brezposelnost pa se bo še povečala. Poleg tega Španija navaja, da so motnje na njenem trgu dela, ki resno ogrožajo stopnjo zaposlenosti, splošne in niso omejene na posamezno regijo ali sektor.

(6) Španija navaja tudi statistične dokaze, da se je število romunskih državljanov, ki živijo v Španiji, še naprej povečevalo (kljub omejitvam prostega dostopa do trga dela za romunske delavce) in je septembra 2012 znašalo 913 405; da se delež romunskih državljanov, ki prispevajo v sistem socialne varnosti, zmanjšuje; da se število romunskih državljanov, ki so prijavljeni kot iskalci zaposlitve, in tistih, ki dobivajo nadomestila za brezposelnost, sicer zmanjšuje, a je razmeroma visoko, ter da je njihova stopnja brezposelnosti višja od povprečja. Španija zato meni, da trenutni položaj trga dela vpliva na njeno zmogljivost, da bi sprejela nove romunske delavce.

(7) V skladu z drugim pododstavkom odstavka 7 dela 1 Priloge VII k Aktu o pristopu iz leta 2005 lahko država članica zaprosi, da Komisija v dveh tednih odloči o popolni ali delni odložitvi uporabe členov 1 do 6 Uredbe (EU) št. 492/2011 v določeni regiji ali poklicu.

(8) Leta 2011 opravljena analiza gospodarskih podatkov, ki so bili podlaga za Sklep 2011/503/EU, je pokazala, da se je Španija dejansko soočala z resnimi motnjami na trgu dela, ki so jih spremljali daleč največja stopnja brezposelnosti v EU (mesečni podatki Eurostata kažejo na 21-odstotno brezposelnost junija 2011; povprečje EU je znašalo 9,4 %, brezposelnost na euroobmočju pa 9,9 %), zlasti dramatična stopnja brezposelnosti med mladimi (45,7 % junija 2011) in počasno okrevanje gospodarstva (podatki Eurostata kažejo, da je bila rast BDP v prvem četrtletju leta 2011 v primerjavi s predhodnim četrtletjem le 0,3-odstotna, v EU in na euroobmočju pa je znašala 0,8 %), poleg tega pa so Španijo ovirala tudi mednarodna finančna nihanja, ki so od nje zahtevala dodatno znižanje proračunskih sredstev za konsolidacijo javnih financ, kar bi lahko kratkoročno dodatno negativno vplivalo na

⁽¹⁾ UL L 157, 21.6.2005, str. 203.

⁽²⁾ UL L 257, 19.10.1968, str. 2.

⁽³⁾ UL L 141, 27.5.2011, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 207, 12.8.2011, str. 22.

obseg gospodarske rasti Španije. Vpliv manjšega zaposlovanja je bil splošen in je vplival na vse regije ter proizvodne sektorje. Podatki raziskave o delovni sili za obdobje med letoma 2008 in 2010 so pokazali tudi splošen padec stopnje zaposlenosti za 9 %, v gradbenem sektorju celo za 33 %, kar je vplivalo na vse regije – od Baskije s 6 % do avtonomne skupnosti Valenciana s 13 %.

(9) Komisija je zato menila, da je Španija predložila dokaze o tem, da se je soočala s splošnimi motnjami na trgu dela, kar je resno vplivalo na stopnjo zaposlenosti v vseh regijah in sektorjih, znakov za izboljšanje položaja v bližnji prihodnosti pa ni bilo.

(10) Analiza Komisije iz leta 2011 je tudi pokazala, da je romunske državljane, ki živijo v Španiji, brezposelnost hudo prizadela, brezposelnih jih je bilo tako več kot 30 % (vir: podatki Eurostata iz raziskave o delovni sili, prvo četrtletje leta 2011). Število romunskih državljanov, ki prihajajo v Španijo, je kljub zmanjšanju zaradi gospodarske recesije ostalo znatno, čeprav je bilo povpraševanje po delavcih v Španiji majhno. Število romunskih državljanov, ki običajno prebivajo v Španiji, se je od 1. januarja 2006 do 1. januarja 2010 povečalo s 388 000 na 823 000 (vir: statistika Eurostata o selitvah).

(11) Analiza trenutno razpoložljivih gospodarskih podatkov kaže, da še vedno obstajajo resne motnje na španskem trgu dela. Upad gospodarske rasti ima v Španiji še vedno večji vpliv kot v drugih državah članicah, podatki pa kažejo, da se je to gibanje leta 2011 in v prvih četrtletjih 2012 še okrepilo. Oktobra 2012 je bila stopnja brezposelnosti približno 26,2 % (junija 2011 je znašala 21,3 %, povprečje EU junija 2011 in oktobra 2012 pa je bilo 9,5 % oz. 10,7 %). Poleg tega je stopnja brezposelnosti mladih izjemno visoka in je oktobra 2012 znašala 55,9 % (povprečje EU 23,4 %) (vir: mesečni podatki Eurostata o brezposelnosti).

(12) Neugoden gospodarski položaj in motnje na trgu dela se bodo verjetno nadaljevali. Po gospodarskih napovedih Evropske komisije se bo BDP Španije v letih 2012 in 2013 skrčil (– 1,4 % v obeh letih), leta 2014 pa naj bi se rahlo povečal (+ 0,8 %); stopnja brezposelnosti se bo še naprej povečevala in bo leta 2013 dosegla 26,6 % (ter se leta 2014 zmanjšala na 26,1 %). Upadanje zaposlovanja še naprej vpliva na vse gospodarske sektorje. Med drugim četrtletjem 2011 in tretjim četrtletjem 2012 se je število zaposlitev v Španiji zmanjšalo za približno 980 000 ali za 5,4 % (vir: Eurostatova raziskava o delovni sili). Zaposlovanje je najbolj upadlo v gradbenem sektorju (– 293 000 ali – 20,5 %), sledijo pa mu sektorji kmetijstva, proizvodnje in storitev. Poleg tega je visoka

raven brezposelnosti prizadela vse regije (od 12,0 % v Baskiji do 30,4 % v Andaluziji leta 2011, vir: podatki Eurostata iz raziskave o delovni sili), zato motnje na trgu dela niso omejene na določene regije.

(13) Komisija zato meni, da je Španija predložila dokaze o tem, da se še vedno sooča s splošnimi motnjami na trgu dela, kar resno vpliva na stopnjo zaposlenosti v vseh regijah in sektorjih, znakov za izboljšanje položaja v bližnji prihodnosti pa ni.

(14) Poleg tega analiza Komisije kaže, da se je število romunskih državljanov v Španiji povečevalo tudi po tem, ko je Španija ponovno uvedla omejitve dostopa do trga dela za romunske delavce, čeprav se je rast upočasnila: po španskih podatkih o selitvah se je med 30. septembrom 2011 (ko je znašalo 901 435) in 30. septembrom 2012 (ko je znašalo 913 405) povečalo za 11 970 (ali 1,3 %), med 30. septembrom 2010 (817 460) in 30. septembrom 2011 (901 435) pa se je povečalo za 83 975 (ali 10,3 %). Za romunske državljane v Španiji je še vedno značilna visoka stopnja brezposelnosti: 36,4 % v tretji četrtini leta 2012 (vir: Eurostatova raziskava o delovni sili).

(15) Zato je verjetno, da bi polno izvajanje zakonodaje EU o prostem gibanju delavcev še vedno prispevalo k vse večjem pritisku na španski trg dela, saj dovoljuje neomejen dostop romunskih delavcev.

(16) Da bi se ponovno vzpostavilo normalno stanje na španskem trgu dela, je ustrezno, da se Španiji odobri podaljšanje začasne omejitve prostega dostopa romunskih delavcev do njenega trga dela. Ker so prehodne določbe – in s tem tudi zaščitna klavzula – iz Akta o pristopu iz leta 2005, ki dovoljujejo omejitve dostopa do trga dela za romunske državljane, časovno omejene na obdobje do 31. decembra 2013, odobritve ni mogoče podaljšati čez navedeni datum.

(17) Omejitve glede dostopa do trga dela pomenijo odstopanje od temeljnega načela iz Pogodbe o delovanju Evropske unije o prostem pretoku delavcev. V skladu z uveljavljeno sodno prakso Sodišča bi bilo treba take ukrepe razlagati in uporabljati omejeno.

(18) Trenutno je ustrezno, da se podaljša veljavnost omejitev za zaposlitvene dejavnosti na celotnem ozemlju Španije in v vseh sektorjih ob upoštevanju posebnega trenutnega stanja na španskem trgu dela in premikov ter drugih morebitnih učinkov prelivanja med regijami ter sektorji zaradi izbirnega omejevanja. Vendar se obseg odstopanja lahko zmanjša, če Komisija ugotovi, da so se spremenili pomembni podatki, ki so bili podlaga za tako odstopanje,

ali da so se njegovi učinki izkazali za bolj omejevalne, kot je bil njegov namen, zlasti za zaposlitvene dejavnosti, pri katerih se zahtevajo univerzitetna izobrazba ali podobne kvalifikacije.

- (19) Da bi omejitve, odobrene v tem sklepu, imele predvideni učinek na španski trg dela, se zdaj šteje za ustrezno, da te omejitve veljajo do konca prehodnega obdobja 31. decembra 2013, ta časovni okvir pa se lahko skrajša, če Komisija ugotovi, da so se spremenili pomembni podatki, na podlagi katerih je bil sprejet ta sklep, ali da so se njegovi učinki izkazali za bolj omejevalne, kot je bil njegov namen.
- (20) Zato mora Španija Komisiji vsako četrtoletje predložiti take statistične podatke, ki se zahtevajo za ugotavljanje razvoja trga dela glede na sektor in poklic. Prvo četrtoletno poročilo mora predložiti pred 31. marcem 2013.
- (21) Sklep, ki bo Španiji odobril podaljšanje omejitev prostega dostopa romunskih državljanov do španskega trga dela, vključuje nekatere pogoje za zagotovitev, da bodo navedene omejitve strogo omejene na ukrepe, ki so potrebni za doseganje predvidenega namena.
- (22) Zato ni ustrezno, da se ponovne omejitve uvedejo za romunske državljane in njihove družinske člane, ki so že bili zaposleni na španskem trgu dela ali so že bili na zavodu za zaposlovanje v Španiji prijavljeni kot iskalci zaposlitve 22. julija 2011, tj. na dan uradnega obvestila Španije o ukrepih iz uvodne izjave 1.
- (23) Spoštovati bi bilo treba tudi načela, ki urejajo omejitve dostopa do trga dela iz dela 1 Priloge VII k Aktu o pristopu iz leta 2005, in sicer glede klavzule o zamrznitvi in načela prednostne obravnave v Uniji iz odstavka 14 dela 1 navedene priloge.
- (24) Pravico družinskih članov romunskih delavcev, da se zaposlijo v Španiji, mora *mutatis mutandis* urejati odstavek 8 dela 1 Priloge VII k Aktu o pristopu iz leta 2005.
- (25) Omejitve pravic romunskih državljanov in njihovih družinskih članov na področju dostopa do španskega trga dela, odobrene s tem sklepom, so strogo omejene na obseg tega sklepa in ne smejo vplivati na katere koli druge pravice, ki jih imajo romunski državljani in njihovi družinski člani v skladu z zakonodajo Unije.
- (26) Za namene spremljanja bi bilo treba določiti obveznost o natančnem obveščanju Komisije o ukrepih, ki jih je Španija sprejela na podlagi tega sklepa –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Španiji se odobri, da pod pogoji iz členov 2 do 4 tega sklepa začasno odloži uporabo členov 1 do 6 Uredbe (EU) št. 492/2011 za romunske državljane, in sicer do 31. decembra 2013.

Člen 2

Brez poseganja v ukrepe, ki jih je Španija uvedla 22. julija 2011 v skladu s tretjim pododstavkom odstavka 7 dela 1 Priloge VII k Aktu o pristopu iz leta 2005, ta sklep ne vpliva na romunske državljane in njihove družinske člane:

ki so bili 12. avgusta 2011 zaposleni v Španiji ali

ki so bili 12. avgusta 2011 prijavljeni kot iskalci zaposlitve na zavodu za zaposlovanje v Španiji.

Člen 3

Uporaba tega sklepa je *mutatis mutandis* predmet pogojev o prehodnih določbah iz dela 1 Priloge VII k Aktu o pristopu iz leta 2005.

Člen 4

Španija sprejme vse potrebne ukrepe za nadaljnje natančno spremljanje razvoja trga dela. Komisiji vsako četrtoletje predloži statistične podatke, ki prikazujejo razvoj trga dela glede na sektor dejavnosti in poklic. Prvo četrtoletno poročilo se predloži pred 31. marcem 2013.

Španija v primeru kakršne koli znatne spremembe na trgu dela Komisiji in državam članicam takoj predloži posodobitev zadevnih podatkov, ki jih je predložila v zvezi s svojo prošnjo za sprejetje sklepa Komisije in ob upoštevanju katerih je bil sprejet ta sklep.

Člen 5

Ta sklep se lahko spremeni ali prekliče, zlasti če so se spremenili pomembni podatki, ki so navedeni v členu 4 in na podlagi katerih je bil sprejet ta sklep, ali če se njegovi učinki izkažejo za bolj omejevalne, kot je bil njegov namen.

Člen 6

Španija Komisiji v dveh mesecih po prejetju Sklepa predloži natančne podatke o ukrepih, ki jih je sprejela na podlagi tega sklepa.

Člen 7

Ta sklep začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 20. decembra 2012

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO